

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«УХВАЛЕНО»

Вченою радою ОДАУ

Протокол № ____

від «__»_____ 2025 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

В.о. ректора ОДАУ

_____ Михайло БРОШКОВ

від «__»_____ 2025 р.

наказ № _____

ПОЛОЖЕННЯ
про Інституційний репозитарій
Одеського державного аграрного університету
(нова редакція)

Одеса 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Положення про Інституційний репозитарій (далі – Положення) Одеського державного аграрного університету (далі – Університет) визначає основні поняття, склад, призначення та завдання і регламентує основні засади організації та управління електронним репозитарієм.
- 1.2. Інституційний репозитарій формується та функціонує відповідно до Законів України «Про інформацію», «Про науково-технічну інформацію», «Про вищу освіту», «Про інноваційну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах», «Положення про Національний репозитарій академічних текстів», інших норм законодавства, локальних нормативних актів університету, Положення про ФБ ОДАУ, цього Положення.
- 1.3. Інституційний репозитарій – це електронний архів, у якому накопичуються документи наукового, навчального та методичного призначення, створені працівниками будь-якого структурного підрозділу університету: науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти та іншими особами, який ґрунтується на принципах відкритої науки та відкритого доступу.
- 1.4. Інституційний репозитарій дає можливість постійного безкоштовного повнотекстового доступу до публікацій наукових працівників університету через мережу Інтернет.
- 1.5. Інституційний репозитарій ОДАУ (далі – Репозитарій) є частиною загальної електронної колекції Фундаментальної бібліотеки Університету (далі – Бібліотека).
- 1.6. Назва репозитарію eOSAUIR є скороченням повної назви англійською мовою: Electronic Odesa State Agrarian University Institutional Repository.
- 1.7. Адреса Репозитарію в Інтернеті: <http://lib.osau.edu.ua/jspui/>.
- 1.8. Прямі посилання на Репозитарій розміщуються на головних сторінках вебсайтів Університету та Бібліотеки.
- 1.9. Інформація, розміщена у Репозитарії, є відкритою для всіх у режимі перегляду без реєстрації.
- 1.10. Репозитарій може бути включений до об'єднань репозитаріїв, вітчизняних і міжнародних наукометричних та бібліографічних баз даних.

2. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТА ТЕРМІНИ:

- **Авторський твір** - академічний текст наукового та навчального характеру, який пройшов процедуру наукового рецензування, призначений для поширення, відповідає вимогам національних стандартів, інших нормативних документів щодо оформлення і технічного виконання. До академічних текстів відносяться: дисертації, кваліфікаційні роботи

здобувачів вищої освіти, наукові видання, наукові статті, підручники, навчальні посібники, інші науково- та науково-методичні праці

- **Автори творів** – фізичні особи, академічні тексти яких розміщуються у Репозитарії та яким належать права інтелектуальної власності відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право та суміжні права».
- **Права інтелектуальної власності на твір** - виключне право на використання твору; виключне право на дозвіл або заборону використання твору іншими особами.
- **Виключне право** - майнове право особи, яка має щодо твору авторське право і (або) суміжні права, на використання цих об'єктів лише нею і на видачу лише цією особою дозволу чи заборону їх використання іншими особами у межах строку, встановленого Законом України «Про авторське право і суміжні права».
- **Відкритий доступ** – розміщення в мережі Інтернет матеріалів, доступ до яких дозволений правовласниками. Технічне здійснення доступу всім користувачам надається в будь який час і без обмежень, з правом читати, завантажувати, копіювати та посилатися на тексти.
- **Відкриті дані** - інформація, що не має обмежень для оприлюднення (не містить відомостей, які відповідно до законодавства підлягають охороні від несанкціонованого доступу) і подана у форматі, який дозволяє її автоматизовану обробку електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї та її подальше використання.
- **Архівування** – розміщення творів у Репозитарії уповноваженою особою.
- **Архівна колекція** - це сукупність окремих архівних документів різного походження, що мають навчальну, наукову, історико-культурну цінність і об'єднані за однією або кількома ознаками (тематичною, авторською, хронологічною тощо).
- **Архівна колекція** - договір, умови якого встановлені Університетом, і який може бути укладений лише шляхом приєднання автора до договору в цілому. Автор реалізує свої права на твір, добровільно приймаючи рішення про його розміщення у відкритому доступі.
- **Метадані** – детальний опис атрибутів (характеристик) документа (інформаційного ресурсу), що включають бібліографію, ключові слова, анотацію твору тощо).

3. ПРИЗНАЧЕННЯ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ РЕПОЗИТАРІЮ

- 3.1. Основне призначення Репозитарію – накопичення, систематизація та зберігання в електронному вигляді інтелектуального продукту науково-педагогічних працівників університету, інших електронних документів з фондів Бібліотеки, на які не встановлено обмеження щодо авторського та суміжних прав; надання відкритого доступу до них засобами Інтернет-технологій, поширення цих матеріалів у середовищі світового науково-освітнього товариства.
- 3.2. Мета та завдання Репозитарію:
- забезпечення місця та способу централізованого і довготривалого зберігання в електронному вигляді повних текстів наукових публікацій;
 - сприяння зростанню популярності Університету шляхом представлення його наукової продукції у мережі Інтернет;
 - збільшення індексу цитування шляхом забезпечення вільного доступу до наукових публікацій працівників Університету за допомогою Інтернет.
- 3.3. Репозитарій орієнтований на науково-педагогічних працівників, викладачів, здобувачів вищої освіти та інших зацікавлених осіб і виконує наступні функції:
- навчальну;
 - науково-дослідну;
 - довідково-інформаційну;
 - поповнення бібліотечного фонду оригінальними електронними документами і електронними копіями друкованих видань та їх збереження.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ РЕПОЗИТАРІЄМ

- 4.1. Бібліотека Університету виступає координатором процесу створення Репозитарію.
- 4.2. Адміністратором Репозитарію є завідувач інформаційно-бібліографічного відділу Бібліотеки.
- 4.3. Адміністратор Репозитарію та Бібліотека Університету встановлюють обов'язкові до виконання всіма користувачами Репозитарію вимоги (порядок розміщення документів; порядок вирішення спорів щодо їх розміщення, відкликання документів; перелік форматів документів; обов'язкові метадані документів).
- 4.4. Технічну та програмну підтримку, працездатність програмних засобів забезпечує інженер локальної мережі Університету та мережі Інтернет.
- 4.5. Безпосереднє виконання процесу наповнення фондів та редакції Репозитарію покладається на адміністратора Репозитарію.
- 4.6. Усі суперечливі питання щодо включення або вилучення документів із Репозитарію, їх переліку і порядку розміщення та кола осіб, які можуть розміщувати свої документи, вирішує адміністратор Репозитарію за погодженням із завідувачем Бібліотеки.

5. УМОВИ РОЗМІЩЕННЯ ТВОРІВ У РЕПОЗИТАРІЇ

- 5.1. Репозитарій є універсальним за змістом науковим зібранням. Структура Репозитарію складається із публікацій науково-педагогічних працівників Університету, згрупованих за власними колекціями. При потребі, за рішенням відповідальних осіб, можуть створюватися інші колекції.
- 5.2. До Репозитарію можуть бути включені:
 - статті, монографії, підручники, методичні матеріали, тематичні збірки,
 - матеріали конференцій, препринти та ін.,
 - кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти;
 - наукові публікації працівників університету, здійснені в інших видавництвах, за умови відсутності заборони на їх розміщення у репозитарії з боку видавництв;
 - автореферати дисертацій, що захищені працівниками та здобувачами;
 - інші матеріали наукового, навчального або методичного призначення за бажанням автора.
- 5.3. За видами електронних ресурсів Репозитарій не має обмежень. Це можуть бути будь-які електронні текстові дані, електронні числові дані, електронні картографічні дані, електронні зображення (відео, презентації), електронні звукові дані, електронні інтерактивні мультимедійні видання.
- 5.4. Хронологічні рамки для Репозитарія не встановлюються.
- 5.5. За рівнем доступності документи в Репозитарії можуть бути у відкритому доступі або, за бажанням автора, в частковому доступі - реферативно (тільки для книг, монографій).
- 5.6. Дисертації на здобуття освітньо-наукових ступенів та автореферати дисертацій, кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти підлягають обов'язковому розміщенню в Репозитарії.
- 5.7. Роботи здобувачів вищої освіти I-III освітньо-наукових ступенів розміщуються за наявності рекомендації наукового керівника.

6. ПРИНЦИПИ НАПОВНЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕПОЗИТАРІЮ

- 6.1. Репозитарій включає електронні повнотекстові документи з фондів бібліотеки, що не мають обмежень на авторське та суміжні права, або надаються бібліотеці правовласниками на основі авторського договору та розміщуються на сайті університету.
- 6.2. Репозитарій передбачає зберігання матеріалів в електронному сховищі даних на сервері бібліотеки (університету) та організацію онлайн-доступу до нього через веб-інтерфейс.
- 6.3. Репозитарій створюється за допомогою програмного забезпечення відкритого доступу DSpace, що дозволяє інтегрувати електронний репозитарій у міжнародні реєстри ROAR, OpenDOAR та інші.

- 6.4. Поповнення Репозитарію відбувається шляхом передачі документів до бібліотеки. При цьому автор надає до бібліотеки електронну версію роботи в зазначених форматах.
- 6.5. Формати, що рекомендуються для застосування, при розміщенні матеріалів (матеріал, назва формату, розширення)
- Текст Adobe PDF (.doc бажано переводити в .pdf);
 - Презентація Microsoft PowerPoint ppt;
 - Таблиці Microsoft Excel (.xls);
 - Зображення JPEG, GIF (.jpg, .gif);
 - Аудіо MP3 (.mp3);
 - Відео MPEG (.mpeg, .mpg).
- 6.6. Кожен опис публікації, що вноситься до Репозитарію, повинен включати наступні метадані:
- повний бібліографічний опис;
 - ПІБ автора - українською, англійською та мовою оригіналу, якщо твір викладено іншою мовою;
 - назву видання (публікації) - українською, англійською та мовою оригіналу, якщо твір викладено іншою мовою;
 - УДК для публікацій, ISBN для книг, ISSN для наукових журналів;
 - ідентифікатор автора ORCID;
 - ідентифікатор цифрового об'єкта (DOI);
 - анотацію та ключові слова - українською, англійською та мовою оригіналу, якщо твір викладено іншою мовою.
- 6.7. На прохання автора електронна публікація може бути вилучена з Репозитарію.

7. АВТОРСЬКЕ ПРАВО

- 7.1. Твір розміщується у Репозитарії після укладання Авторського договору між автором та Університетом (див. Додаток 1).
- 7.2. У Авторському договорі зазначається ступінь захисту матеріалу (вільне використання, обмежене використання, тільки для читання).
- 7.3. У випадку, коли твір створено у співавторстві, кожен з авторів приймає умови Авторського договору, розмішуючи твір у Репозитарії.
- 7.4. У Авторському договорі автор підтверджує, що, розмішуючи твір в Репозитарії, він не порушує прав третіх осіб (інших авторів або видавництв).
- 7.5. Для збірників наукових праць, матеріалів конференцій (семінарів, круглих столів), наукових періодичних видань Договір з автором не укладається.
- 7.6. Договір діє на весь термін зберігання твору в Репозитарії.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

- 8.1. Положення про Інституційний репозитарій Одеського державного аграрного університету розглядається і затверджується Вченою радою Університету.
- 8.2. Положення вводиться у дію наказом ректора Університету або особи, уповноваженої на виконання його функцій.
- 8.3. Зміни та доповнення до Положення вносяться наказом ректора або особи, уповноваженої на виконання його функцій, про внесення змін та доповнень або про затвердження нової редакції Положення.
- 8.4. При затвердженні нової редакції попереднє Положення втрачає чинність.

АВТОРСЬКИЙ ДОГОВІР

про передачу невиключних прав на використання твору

м. Одеса

«___» _____ 20__ року

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Цей авторський договір (далі ДОГОВІР) є договором приєднання, укладений між

(П.І.Б.)

(посада)

(далі АВТОРОМ) і Одеським державним аграрним університетом (далі УНІВЕРСИТЕТ), інтереси якого представляє Фундаментальна бібліотека Одеського державного університету (далі - БІБЛІОТЕКА), в особі завідувача Фундаментальної бібліотеки _____, що діє на підставі Довіреності від _____, з іншої сторони, які разом іменуються сторони, а окремо - сторона, керуючись Цивільним кодексом України, Законом України «Про авторське право і суміжні права», іншими законодавчими і нормативно-правовими актами України, уклали цей договір про наступне:

1. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

Автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір і якій належать права інтелектуальної власності на нього.

Відкритий доступ – розміщення у мережі Інтернет матеріалів, доступ до яких дозволено правовласниками всім бажаючим без обмежень та у будь-який час.

Договір приєднання – договір, умови якого встановлені Університетом, і який може бути укладений лише шляхом приєднання Автора до договору в цілому. Автор не може запропонувати свої умови договору (п.1 ст.634 Цивільного кодексу України).

Електронний Інституційний репозитарій відкритого доступу – мережевий сервіс зі зберігання, систематизації та поширення творів в електронному вигляді, який розміщений на сервері університету.

Твори – представлені в електронній формі або опубліковані результати творчої діяльності автора, створені за особистою ініціативою, на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків : письмові твори (наукового, технічного, публіцистичного або іншого характеру) – книги, брошури, статті, конспекти лекцій, аналітичні огляди, звіти, тези доповідей та інші матеріали конференцій, презентації

тощо, представлені в електронній (у тому числі цифровій) формі, яку може зчитувати комп'ютер (ст. 433 Цивільного кодексу України, ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

- 2.1. Автор передає Бібліотеці на безоплатній основі невиключні майнові права на використання творів, представлені в електронній (у тому числі цифровій) чи іншій формі, яку зможе зчитувати комп'ютер (далі - Твори), з метою їх розміщення в бібліотеці Університету, способом та у межах, зазначених в п. 2.2. цього договору, на весь строк дії авторського права, починаючи з моменту розміщення творів, безстроково.
- 2.2. Під використанням в цьому Договорі розуміється розміщення твору в електронному вигляді в Інституційному репозитарії Одеського державного аграрного університету (далі - Репозитарій) для постійного архівного зберігання та надання до нього відкритого доступу через мережу Інтернет.
- 2.4. Автор гарантує, що на момент розміщення твору у Репозитарії лише йому належать виключні майнові права на твір, що вони не відчужені, не є предметом застави судового спору або претензій з боку третіх осіб.
- 2.5. Автор підтверджує що:
- твір має науковий, освітній або навчально-методичний характер;
 - треті особи не мають право на цей твір;
 - він є істинним автором цього твору.
- 2.6. Розміщуючи свій твір в Репозитарії, автор приймає умови цього Договору. У випадку, коли твір створено у співавторстві, кожний з авторів приймає умови цього Договору.

3. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

3.1. Права Бібліотеки.

- Бібліотека має право на розміщення твору у Репозитарії університету.
- Бібліотека має право самостійно встановлювати та змінювати умови доступу до творів, розміщених у Репозитарії.
- Бібліотека має право переводити (конвертувати) електронну версію творів у формати, що використовуються у Репозитарії.

3.2. Обов'язки Бібліотеки.

3.2.2 Автор передає Бібліотеці невиключні майнові права на використання твору на необмежений строк, а саме:

- внесення твору у базу даних репозитарію
- відтворення роботи чи її частин у електронній формі, не змінюючи її змісту;
- виготовлення електронних копій твору для постійного архівного зберігання;
- надання електронних копій твору для відкритого доступу в мережі Інтернет.

3.2.3. Бібліотека чітко визначає ім'я автора твору і не вносить ніяких змін до твору.

3.3. Права Автора.

Автор має право:

- здійснювати контроль за використанням твору відповідно до умов цього Договору;
- самостійно визначати форму розміщення твору – повну, або реферативну (умови зазначені в Додатку 1 до Договору);
- вимагати збереження цілісності твору і протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору або будь-якому іншому посяганню на твір, що може зашкодити його честі і репутації;
- автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання твору третім особам.

3.4. Обов'язки Автора.

Автор зобов'язаний:

- передати Бібліотеці електронну версію твору, придатну для її використання;
- повідомити Бібліотеку про всі помилки у творі, виявлені ним самостійно після передачі твору, і вжити всіх заходів до якнайшвидшої їх ліквідації;
- розміщуючи свій твір в Репозитарії, Автор є відповідальним за дотримання та непорушність прав та свобод інших осіб.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

- 4.1. Автор і Бібліотека зобов'язуються належним чином виконувати умови цього Договору.
- 4.2. Автор несе всі види відповідальності перед третіми особами, що заявили свої права на твір, відшкодовує Бібліотеці всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на твір.
- 4.3. За невиконання або неналежне виконання умов Договору Автор та Бібліотека несуть відповідальність згідно чинного законодавства України.

5. ПЕРЕДАЧА ТВОРІВ

- 5.1. Автор передає електронну версію Твору мовою оригіналу у файлового формату уповноваженому працівнику Бібліотеки особисто, або надіславши на електронну пошту: **onti2003@ukr.net**.
- 5.2. Підтримуються всі файлові формати, в яких створені ресурси. Однак, рекомендуються для використання такі формати у кожному з видів ресурсів:

Ресурс	Файловий формат	Розширення
Текст	Adobe PDF	pdf
Презентація	MPowerPoint	ppt
Зображення	JPEG, GIF	jpg, gif
Аудіо	MP3	mp3
Відео	AVI	avi

- 5.3 Твори, що передаються у Репозитарій, забезпечуються заголовками, прізвищами авторів, анотацією та ключовими словами українською та англійською мовами.

6. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 6.1. Договір набирає чинності з дати його підписання Сторонами і діє протягом всього строку дії авторського права.
- 6.2. Будь-які зміни і доповнення до цього Договору дійсні, за умови, якщо вони вчинені у письмовій формі та підписані Сторонами або належним чином уповноваженими на те представниками Сторін.
- 6.3. Усі спори, що виникають при виконанні цього Договору або пов'язані із ним, вирішуються шляхом переговорів між Сторонами.
- 6.4. Договір складено у двох примірниках, кожен з яких має юридичну силу, один знаходиться у Автора, другий - у Бібліотеці.

АВТОР

БІБЛІОТЕКА

_____/_____
Підпис ПІБ

« ____ » _____ 20 ____ р.

_____/_____
Підпис ПІБ

« ____ » _____ 20 ____ р.

Додаток 1
до Авторського договору

Я, _____
передаю у фонд ФБ ОДАУ видання у електронному вигляді для розміщення у
Інституційному репозитарії на умовах використання (вказати умови):

- ☐ вільне використання;
- ☐ обмежене використання (реферативно – для підручників, монографій);
- ☐ тільки для читання (без копіювання тексту)

інші умови :

«_____» _____ 20__ р.

(П.І.Б., підпис)

Завідувач бібліотеки

Оксана КРАЙТЕЛЬ

Розробив:
Завідувач бібліотеки
Оксана КРАЙТЕЛЬ

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з наукової роботи
та міжнародних зв'язків

Тетяна НЕБОГА

Провідний юрисконсульт

Клара МАРЧЕНКО